

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA
VLADA

PROGRAM JAVNIH INVESTICIJA ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE ZA RAZDOBLJE 2025. – 2027. GODINE

Uvod u Program javnih investicija Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2025. – 2027. godine

Ciljevi izrade Programa javnih investicija Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2025.-2027. godine

Osnovni cilj Programa javnih investicija (u daljnjem tekstu: PJI) Županije Zapadnohercegovačke (u daljnjem tekstu: ŽZH) je usklađivanje razvojnih projekata s realnim, dostupnim izvorima financiranja. PJI ŽZH kao instrument planiranja omogućuje bolje korištenje sredstava proračuna županije i učinkovitiji pristup ostalim izvorima financiranja obzirom da proračunska sredstva nisu dovoljna za višegodišnje financiranje projekata. Zakonski temelj za donošenje PJI je sadržan u članku 29. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) i Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija („Službene novine Federacije BiH“, broj: 106/14, 27/19, 104/22 i 17/24) (u daljnjem tekstu: Uredba). Projekti koji su uključeni u PJI financiraju se iz sredstava koja se osiguravaju u proračunu federacije, županije, donacijama, zaduživanjem, vlastitim sredstvima, te drugim izvorima financiranja, odnosno samo onaj projekt koji je uvršten u PJI može se financirati proračunskim sredstvima ili zaduživanjem.

Povezivanjem PJI s procesom strateškog planiranja i proračunom, projekti javnih investicija se stavljaju u funkciju ostvarivanja sektorskih politika i strateških ciljeva koji još nisu ostvareni, a definirani su u okviru usvojenih strategija: Strategija razvoja Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2021.–2027. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 6/21), Strategija ruralnog razvitka Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020.-2030. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 29/19), Strategija razvitka turizma Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020.–2027. („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 3/20), Strategija razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021. – 2027. („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/22). Na taj način omogućena je bolja povezanost između prioritarnih projekata i procesa alokacije svih raspoloživih sredstava za njihovu realizaciju kao i planiranje raspodjele sredstava planiranih kroz proces izrade Dokumenta okvirnog proračuna županije. Jedan od razloga donošenja PJI je i da se smanji „ad hoc“ odlučivanje o investicijama, uz unapređenje klime za investicijska ulaganja u ŽZH.

-
- Priprema i provedba PJI ŽZH omogućuje ostvarivanje sljedećih ciljeva:
- Povezivanje PJI ŽZH s procesom donošenja proračuna ŽZH i strateškog planiranja
 - Povezanost između prioriteta projekata i procesa alokacije svih raspoloživih sredstava za njihovu realizaciju kao i planiranje raspodjele sredstava planiranih kroz proces izrade Dokumenta okvirnog proračuna
 - Upravljanje javnim financijama kroz usklađenost s procesom planiranja proračuna sukladno Zakonu o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22)
 - Povezivanje sa Strategijom razvoja ŽZH za razdoblje 2021.–2027. godine uz provođenje dogovorenih politika u programima i projektima
 - Stvaranje okvira za pripremu, implementaciju i praćenje projekata s osiguranim izvorima financiranja čija je realizacija u tijeku i osnova je za analizu javnih investicija
 - Podizanje učinkovitosti javnih investicija u ŽZH i olakšavanje donošenja investicijskih odluka
 - Promociju ŽZH na karti poželjnih investitora

Metodologija, priprema i donošenje PJI ŽZH

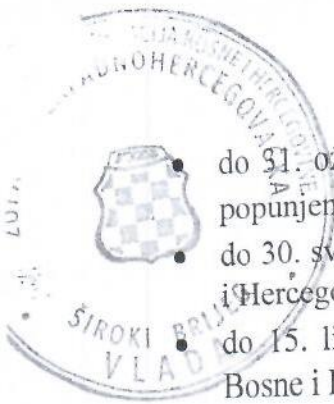
PJI se priprema i donosi svake godine prema kalendaru utvrđenom Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) sukladno Uredbi. Prema Zaključku Vlade ŽZH, broj: 05-01-1191/03 od 17. studenog 2003. godine određuje se da je Ministarstvo gospodarstva ŽZH kao nadležno tijelo u kojem je osnovan Odsjek za upravljanje i koordiniranje sredstava za razvitak i europske integracije (u daljnjem tekstu: Odsjek), zaduženo za pripremu, izradu i praćenje realizacije PJI ŽZH. Rješenjem Vlade ŽZH broj:01-581-1/24-39 od 5. lipnja 2024. godine imenuje se Povjerenstvo za PJI u Županiji Zapadnohercegovačkoj (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

U izradi PJI Federacije Bosne i Hercegovine sudjeluju Federalno ministarstvo financija, federalna tijela uprave, Komisija za PJI Federacije Bosne i Hercegovine, vlade županija, nadležno županijsko tijelo, županijska tijela uprave, jedinice lokalne samouprave, samostalne upravne organizacije, specijalizirane organizacije i posebna tijela (zavodi, direkcije, agencije, instituti i sl.) i javna poduzeća.

Županije sukladno Uredbi imaju obvezu donijeti svoj PJI u koji su uključeni projekti gradova, općina i drugih županijskih institucija. Vlada ŽZH, na prijedlog Ministarstva gospodarstva ŽZH, usvaja nacrt PJI ŽZH. Nakon usvajanja nacrta PJI od strane Vlade ŽZH isti se dostavlja Federalnom ministarstvu financija do 1. lipnja tekuće godine.

PJI Federacije Bosne i Hercegovine priprema se i donosi prema sljedećem kalendaru:

- do 15. veljače – Federalno ministarstvo financija dostavlja nadležnim ministarstvima informaciju o projektu sa zahtjevom za popunjavanje obrazaca za izradu PJI Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: IP obrazac)

- do 31. ožujka – nadležna ministarstva dostavljaju Federalnom ministarstvu financija popunjene IP obrasce
- do 30. svibnja – Federalno ministarstvo financija priprema nacrt PJI Federacije Bosne i Hercegovine i dostavlja ga Vladi Federacije Bosne i Hercegovine
- do 15. lipnja – Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvaja nacrt PJI Federacije Bosne i Hercegovine
- do 15. rujna – nadležna ministarstva dostavljaju Federalnom ministarstvu financija revidirane IP obrasce
 - do 10. listopada – Federalno ministarstvo financija dostavlja Vladi Federacije Bosne i Hercegovine prijedlog PJI Federacije Bosne i Hercegovine
 - do 25. listopada – Vlada Federacije Bosne i Hercegovine donosi PJI Federacije Bosne i Hercegovine

Sadržaj IP obrazaca koji je identičan za federaciju, županije, gradove i općine propisuje Federalno ministarstvo financija i sastavni je dio Uredbe.

Županije dostavljaju Federalnom ministarstvu financija svoj nacrt PJI do 1. lipnja, zatim Vlada Federacije Bosne i Hercegovine do 25. listopada tekuće godine donosi PJI Federacije Bosne i Hercegovine. Nakon donošenja PJI Federacije Bosne i Hercegovine, Federalno ministarstvo financija taj program, zajedno sa županijskim programima javnih investicija, dostavlja Ministarstvu financija i trezora Bosne i Hercegovine, radi izrade PJI Bosne i Hercegovine.

PJI ŽZH je pripremljen na osnovi podataka u popunjenim, potpisanim i ovjerenim IP obrascima koji su dostavljeni Ministarstvu gospodarstva ŽZH, odnosno Odsjeku, od strane ministarstava, gradova i općina u ŽZH i drugih ustanova i institucija u ŽZH, a koji se po usvajanju na Vladi ŽZH unose u jedinstveni PIMIS sustav koji je instaliran u Ministarstvu gospodarstva ŽZH.

Sukladno članku 9. Uredbe, procedura za pripremu PJI ŽZH počinje slanjem dopisa sa zahtjevom za popunjavanje IP obrazaca koji Odsjek Ministarstva gospodarstva ŽZH do 10. veljače dostavlja županijskim tijelima uprave, županijskim agencijama, gradovima, općinama i javnim poduzećima u nadležnosti Vlade ŽZH, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Županijski koordinator dostavlja do 1. ožujka nadležnom županijskom tijelu popunjene i ovjerene IP obrasce za županijske projekte čija je ukupna vrijednost veća od 500.000 KM, odnosno za gradske i općinske projekte čija je ukupna vrijednost veća od 100.000 KM. Podnositelj projektne ideje koja se kandidira u PJI ŽZH uz IP obrazac dužan je popuniti i dostaviti Obrazac za ocjenu projekta. Podnositelj projektnog prijedloga koji se kandidira u PJI ŽZH uz IP obrazac dužan je dostaviti i Obrazac za ocjenu projekta i dokumentaciju iz članka 12. Uredbe.

Nakon ocjenjivanja Povjerenstva i na osnovi dodijeljenih bodova utvrđuje se rang lista prioritetnih projektnih ideja i projekata kandidiranih za PJI ŽZH. Zatim se PJI ŽZH šalje u obliku nacrt na usvajanje Vladi ŽZH. Ministarstvo gospodarstva ŽZH dostavlja nacrt PJI ŽZH Federalnom ministarstvu financija do 1. lipnja, a PJI ŽZH nakon što je usvojen na Vladi

ŽZH do 5. listopada tekuće godine. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine do 25. listopada tekuće godine donosi PJI Federacije Bosne i Hercegovine.

Kandidirani, odobreni ili projekt u implementaciji ne može istovremeno biti uključen u PJI Federacije i u PJI ŽZH.

Projekt koji nije uvršten u PJI (bez obzira radi li se o PJI Federacije Bosne i Hercegovine ili o PJI županije) ne može se financirati proračunskim sredstvima ili zaduženjem, uz izuzetak projekta koji služi ublažavanju posljedica izazvanih nastankom vanrednih i nepredvidivih događaja (elementarne nepogode, vanjski šokovi ili krize).

Definicije pojmova koji se koriste u PJI

Program javnih investicija je trogodišnji dokument koji sadrži pregled ulaganja u projekte s podacima o ukupno potrebnim, nedostajućim i utrošenim sredstvima, te sredstvima planiranim za financiranje projekata iz proračuna, kredita, donacija i/ili drugih izvora za godine na koje se dokument odnosi i za razdoblje nakon toga.

Program javnih investicija obuhvaća:

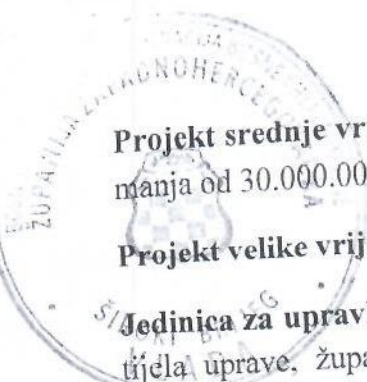
- a) strateški relevantne projektne ideje, odnosno projektne ideje kojima je dodijeljeno minimalno 50% bodova u okviru ocjene strateške relevantnosti;
- b) projekte za koje nisu osigurani izvori financiranja u trenutku izrade programa javnih investicija (kandidirani projekti) kojima je dodijeljeno:
 - minimalno 50% bodova u okviru ocjene strateške relevantnosti
 - minimalno 70% bodova u okviru ocjene ekonomske opravdanosti i financijske održivosti;
- c) projekte za čije financiranje je pokrenut proces osiguranja sredstava (odobreni projekti);
- d) projekte za čije financiranje su, djelomično ili u potpunosti, osigurana sredstva postala efektivna i njihova realizacija je u tijeku (projekti u implementaciji).

Strateški okvir obuhvaća sve dokumente od strateške važnosti na temelju kojih se pripremaju programi ili planovi.

Projektom se smatra projekt ili program kao sredstvo organiziranja međusobno povezanih aktivnosti u određeni redoslijed kako bi se ostvarili unaprijed određeni ciljevi u određenom vremenskom okviru i u okviru raspoloživih sredstava, a čijom se realizacijom doprinosi implementaciji integriranih i sektorskih razvojnih dokumenata svih razina vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine, socijalnom ili ekonomskom razvoju i razvoju administrativno-tehničkih kapaciteta.

Projektna ideja je koncept projekta ili programa koji sadrži osnovne informacije o projektu ili programu za koji nisu poznati svi relevantni projektni parametri niti postoji relevantna projektna dokumentacija.

Projekt male vrijednosti je projekt čija je ukupna vrijednost veća od 100.000,00 KM, a manja od 2.000.000,00 KM.

Projekt srednje vrijednosti je projekt čija je ukupna vrijednost veća od 2.000.000,00 KM, a manja od 30.000.000,00 KM.

Projekt velike vrijednosti je projekt čija je ukupna vrijednost veća od 30.000.000,00 KM.

Jedinica za upravljanje projektom je organizacijska jedinica osnovana u okviru federalnog tijela uprave, županijskog tijela uprave, jedinice lokalne samouprave, agencije, odnosno javnog poduzeća i odgovorna je za implementaciju projekta koji je odobrila Vlada županije ili Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, svaka u okviru svojih nadležnosti.

PIMIS je Informacijski sustav za upravljanje javnim investicijama uspostavljen pri Federalnom ministarstvu financija koji služi za upravljanje i izvještavanje o sredstvima razvoja u Federaciji Bosne i Hercegovine i omogućuje on-line pristup za planiranje i praćenje svih projekata definiranih strateškim okvirom i srednjoročnim i godišnjim planovima i doprinose njihovoj realizaciji.

Definicija kategorija projekata

U PJI izloženi su investicijski projekti koji prikazuju razvojne planove i strateške sektorske prioritete. Projekti su prikazani prema vrsti ulaganja, tipu i statusu.

Podjela projekata prema vrsti ulaganja:

Investicije u socio-ekonomski razvoj (javne investicije) predstavljaju ulaganja u značajno povećanje vrijednosti nefinancijske imovine, a podrazumijevaju stjecanje infrastrukture od općeg značaja, lokalne infrastrukture, građevinskih objekata, zemljišta i opreme.

Investicije u izgradnju administrativno-tehničkih kapaciteta su investicije u nepokretnu imovinu koja je neophodna za zemlju (npr. zatvori, veleposlanstva, administrativne zgrade, itd.), unapređenje znanja i vještina ljudskih kapaciteta unutar javnih institucija i oblasti koje nisu razvojnog karaktera. Ovi projekti mogu biti kapitalnog ili institucionalnog tipa.

Tip projekta:

Kapitalne investicije su projekti u kojima je dominantno ulaganje u kapitalna dobra kao što su objekti, oprema, sredstva za rad, i slično. Kapitalni projekti uključuju kupovinu zemljišta, građenje, rekonstrukciju, renoviranje, rušenje, opremu, te studije potrebne za provedbu određenog projekta. Drugim riječima, kapitalni projekti trebaju služiti javnom interesu, imati dug vijek trajanja ili znatno produljiti vijek trajanja postojeće imovine, imati tržišnu cijenu, imati osobine nekretnina.

Institucionalne investicije su projekti u kojima je dominantno ulaganje u povećanje kapaciteta institucija.

Podjela projekata prema statusu:

Kandidirani projekt je projekt koji nije odobren i za koji nisu osigurani izvori financiranja u trenutku izrade programa javnih investicija te predstavlja samo odraz planova institucije za buduća ulaganja.

Odobreni projekt je projekt za koji postoji odluka o financiranju mjerodavnog tijela ili institucije. Ovi projekti se uključuju u PJI samo ako imaju osigurana sredstva za financiranje.

Projekt u implementaciji je projekt koji je odobren i za čije financiranje su, djelomično ili u potpunosti, osigurana sredstva postala efektivna i njihova realizacija je u tijeku.

Otkazan je projekt koji je imao status kandidiran ili u implementaciji ali je institucija odustala od projekta i povlači ga iz PJI.

Završen je projekt koji je u potpunosti realiziran bez obzira jesu li utrošena sva predviđena sredstva.

Projekti se financiraju iz domaćih sredstava (proračun i sufinanciranje) i iz inozemnih sredstava (donatorska sredstva i krediti).

Definicija kategorija sredstava

Sredstva za financiranje projekata su definirana prema slijedećim kategorijama:

Odobrena sredstva su sredstva za koje postoji službena i važeća odluka nadležnog tijela o odobrenju sredstava za projekt. Odobrena sredstva moraju biti jednaka troškovima projekta da bi projekt bio uključen u PJI.

Osigurana sredstva su sredstva koja su temeljem važeće odluke nadležnog tijela o odobrenju sredstava za projekt dodijeljena projektu iz proračuna. Također, sva sredstva odobrena od strane donatora i kreditora se smatraju osiguranim sredstvima.

Realizirana sredstva su osigurana sredstva utrošena na realizaciju projekata.

Nerealizirana sredstva predstavljaju osigurana, ali još uvijek neutrošena sredstva.

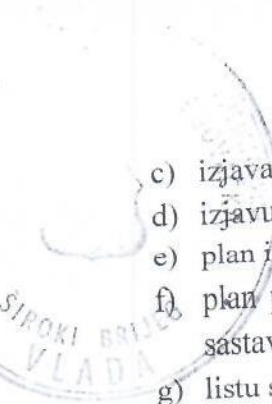
Planirana sredstva su sredstva planirana za implementaciju odobrenih projekata i predviđena su u Dokumentu okvirnog proračuna.

Nedostajuća sredstva predstavljaju razliku između ukupno odobrenih i potrebnih sredstava za implementiranje projekata.

Ako je za projekt koji se kandidira u PJI ŽZH potrebno financiranje proračunskim sredstvima, zaduživanjem ili izdavanjem garancije Federacije Bosne i Hercegovine, županije, grada ili općine, podnosilac prijedloga, uz IP obrazac obavezan je priložiti:

- a) pozitivno mišljenje resornog ministarstva o usklađenosti projekta sa strateškim okvirom
- b) dokument koji dokazuje stupanj pripremljenosti projekta za realizaciju

-
- c) izjava o pripremljenosti projekta u skladu s dokumentima prostornog uređenja
d) izjavu da projekt nije u suprotnosti s obvezama preuzetim međunarodnim ugovorima
e) plan investiranja za projekt
f) plan provođenja nabava za projekt popunjen u formi obrasca iz Priloga 3 koji čini sastavni dio Uredbe
g) listu svih postupaka i radnji koje je potrebno poduzeti za izdavanje upravnih akata koji su neophodni za potpunu realizaciju projekta
h) analizu financijske sposobnosti krajnjeg korisnika, osim u slučaju da je krajnji korisnik Federacija Bosne i Hercegovine, županija, grad ili općina
i) Ovisno o ukupnoj vrijednosti projekta:

1. Za projekte male vrijednosti:

- Projekt s tehničkim i financijskim podacima ili studija izvodljivosti (s obveznom analizom tri scenarija: I) ne investira se, II) minimalna investicija, III) značajna investicija);
- Za projekte koji imaju utjecaj na okoliš: I) Prethodnu procjenu utjecaja na okoliš, ili II) Procjenu utjecaja na okoliš, ili III) Studiju utjecaja na okoliš, ili IV) Okolišnu dozvolu, ili V) Dokaz da nije potrebno ništa od I) – IV);
- Za projekte koji imaju utjecaj na ravnopravnost spolova: Studija utjecaja na ravnopravnost spolova

2. Za projekte srednje vrijednosti:

- Studiju izvodljivosti ili Tehničku studiju (s obveznom analizom tri scenarija: I) ne investira se, II) minimalna investicija, III) značajna investicija);
- Ekonomsko financijsku analizu projekta;
- Za projekte koji imaju utjecaj na okoliš: I) Prethodnu procjenu utjecaja na okoliš, ili II) Procjenu utjecaja na okoliš, ili III) Studiju utjecaja na okoliš, ili IV) Okolišnu dozvolu, ili V) Dokaz da nije potrebno ništa od I) – IV),
- Za projekte koji imaju utjecaj na ravnopravnost spolova: Studija utjecaja na ravnopravnost spolova

3. Za projekte velike vrijednosti:

- Studiju izvodljivosti ili Tehničku studiju (s obveznom analizom tri scenarija: I) ne investira se, II) minimalna investicija, III) značajna investicija);
- Cost-benefit analizu;
- Neovisnu reviziju cost-benefit analize;
- Za projekte koji imaju utjecaj na okoliš: I) Prethodnu procjenu utjecaja na okoliš, ili II) Procjenu utjecaja na okoliš, ili III) Studiju utjecaja na okoliš, ili IV) Okolišnu dozvolu, ili V) Dokaz da nije potrebno ništa od I) – IV),
- Za projekte koji imaju utjecaj na ravnopravnost spolova: Studija utjecaja na ravnopravnost spolova.

O implementatoru projekta koji odobri vlada županije odlučuje vlada županije dok o implementatoru projekta koji je odobrio grad odnosno općina odlučuje gradonačelnik odnosno općinski načelnik.

Osnovne značajke PJI 2025. – 2027. godine

- Okvir planiranja ulaganja od 3 godine je u skladu s razdobljem određenim za pripremu Dokumenta okvirnog proračuna
- Fleksibilnost – priprema se svake godine po „rolling“ sustavu
- Usklađenost kalendara pripreme PJI s kalendarom za pripremu Dokumenta okvirnog proračuna
- Usklađenost odobrenih i planiranih projekata sa sredstvima planiranim Dokumentom okvirnog proračuna
- Klasifikacija projekata prema izvjesnosti financiranja - zasebno su predstavljeni projekti za koje su odobrena sredstva za razliku od projektnih ideja koje odražavaju planove i buduće zahtjeve proračunskih korisnika za financiranje projekata
- Ostvarena je veza između odobrenih projekata javnih investicija sa strateškim ciljevima Strategije razvoja Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2021. – 2027. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 6/21), sektorske Strategije ruralnog razvitka Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020. - 2030. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 29/19), Strategije razvitka turizma Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020. – 2027. („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 3/20), Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021. – 2027. („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/22)

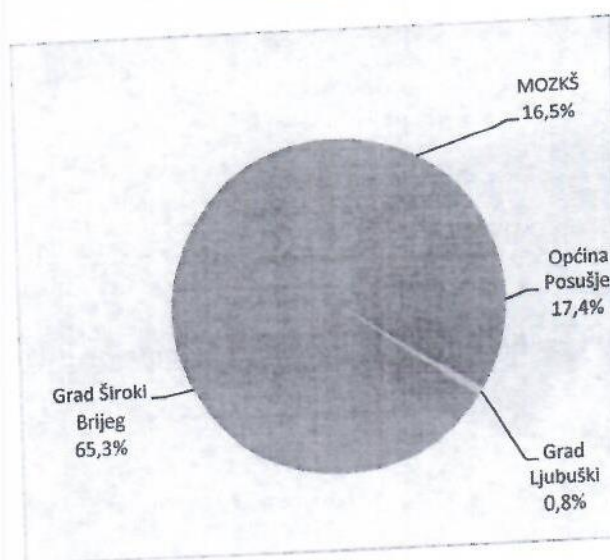
Pregled broja uključenih projekata po podnositeljima projektnih prijedloga:

- **Ministarstvo Obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH** - 3 kandidirana projekta
- **Grad Široki Brijeg** - 4 kandidirana projekta, 5 projekata u implementaciji
- **Grad Ljubuški** - 1 kandidirani projekt
- **Općina Posušje** - 2 kandidirana projekta, 3 projekta u implementaciji
- **Općina Grude** - 5 projekata u implementaciji

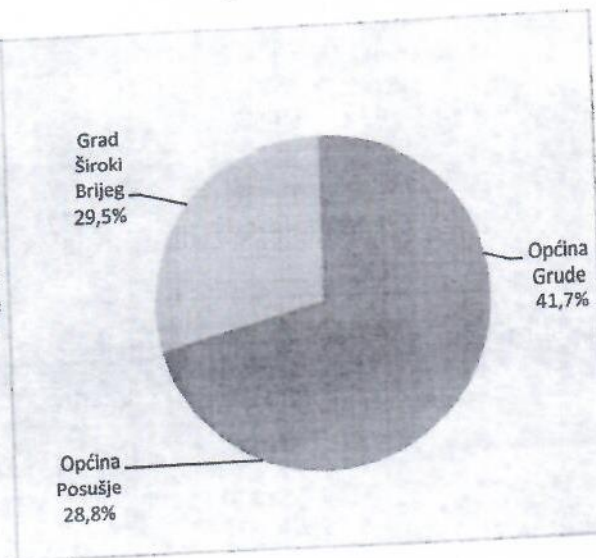
Tabela 1. Zbirni pregled projekata PJI ŽZH po podnositeljima

Status	Podnositelj	Broj projekata	Ukupna vrijednost u KM
Kandidiran	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	3	8.214.834,67
	Općina Posušje	2	8.671.507,66
	Grad Ljubuški	1	396.014,50
	Grad Široki Brijeg	4	32.500.000,00
Ukupno kandidirano		10	49.782.356,83
U implementaciji	Općina Grude	5	33.990.616,00
	Općina Posušje	3	23.510.683,49
	Grad Široki Brijeg	5	24.070.000,00
Ukupno u implementaciji		13	81.571.299,49
UKUPNO		23	131.353.656,32

Kandidirani

U implementaciji

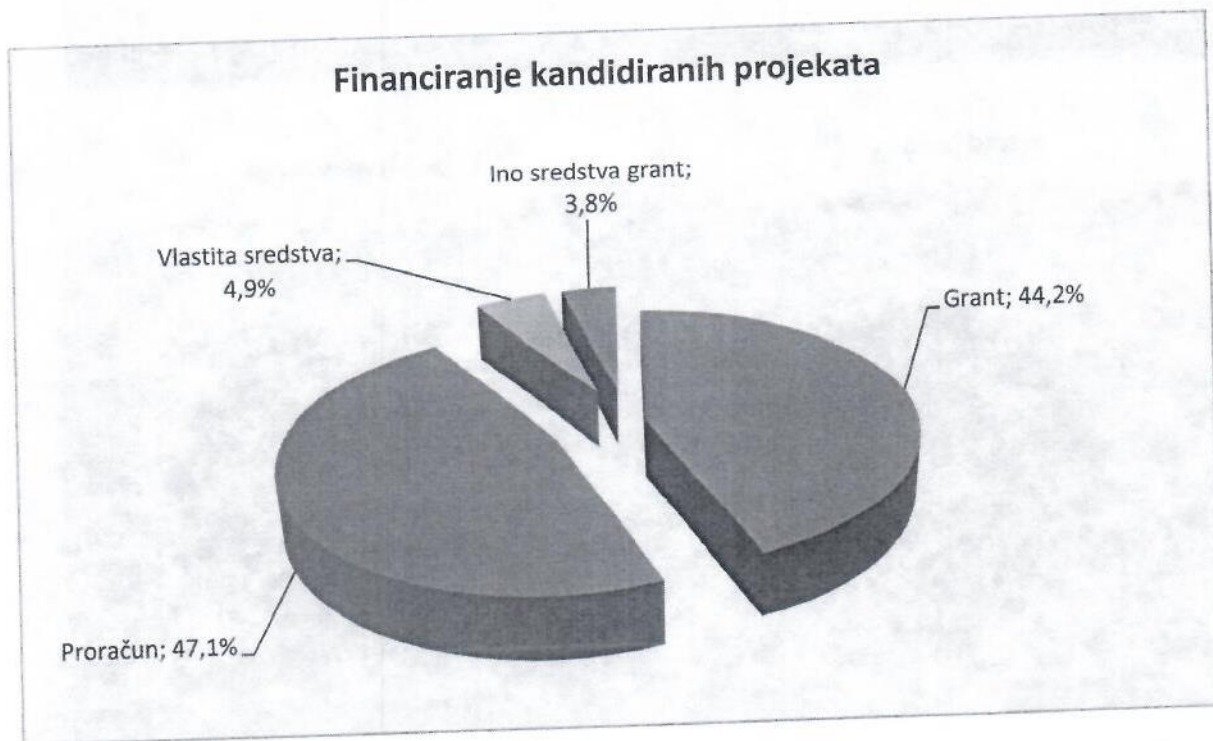
U cjelokupnoj vrijednosti kandidiranih projekata grad Široki Brijeg je zastupljen sa 65,3%, općina Posušje sa 17,4%, Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa sa 16,5% i grad Ljubuški s 0,8%.

U cjelokupnoj vrijednosti projekata koji se nalaze u statusu implementacije općina Grude je zastupljena s 41,7%, grad Široki Brijeg s 29,5% i općina Posušje s 28,8%.

Tabela 2. Zbirni pregled projekata po vrsti i načinu financiranja, u KM

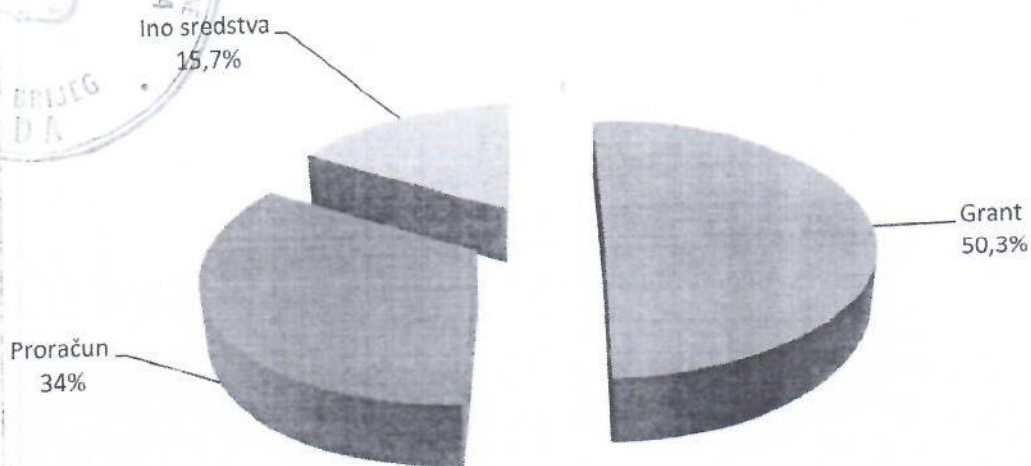

Status	Vrsta financiranja	Način financiranja	Ukupna vrijednost
Kandidiran	Domaća sredstva	Grant	21.982.851,80
		Proračun	23.473.676,63
		Vlastita sredstva	2.433.734,40
	Ino sredstva	Grant	1.892.094,00
Kandidiran ukupno			49.782.356,83
U implementaciji	Domaća sredstva	Grant	41.009.080,97
		Proračun	27.734.168,52
	Ino sredstva		12.828.050,00
U implementaciji ukupno			81.571.299,49
UKUPNO			131.353.656,32

Ukupna vrijednost **kandidiranih projekata** iznosi 49.782.356,83 KM, odnosno 37,9% ukupnih ulaganja u projekte. Plan načina financiranja kandidiranih projekata ima sljedeću strukturu: domaća sredstva u iznosu od 47.890.262,83 KM od čega su proračunska sredstva 23.473.676,63 KM ili 47,1%, vlastita sredstva 2.433.734,40 KM ili 4,9%, domaći grant 21.982.851,80 KM ili 44,2% i ino sredstva u iznosu od 1.892.094,00 KM ili 3,8% ukupnih ulaganja u projekte.

Financiranje projekata u implementaciji

Projekti u implementaciji financiraju se domaćim i ino sredstvima.

Domaća sredstva su proračunska sredstva namijenjena za financiranje javnih investicija i sufinanciranje projekata financiranih iz kredita i donacija, prihodi prikupljeni od GSM licence, sredstva županija, gradova, općina, javnih poduzeća, fondova, domaćih banaka i krajnjih korisnika za sufinanciranje projekata.

Ino sredstva su krediti ili donacije međunarodnih financijskih institucija (Svjetska banka, Međunarodna banka za obnovu i razvoj, Europska investicijska banka, Europska banka za obnovu i razvoj, Razvojna banka Vijeća Europe, Međunarodni fond za poljoprivredni razvoj), europske komisije, te vlade pojedinih zemalja.

Planirano je da će u razdoblju 2025.-2027. godine na projekte u implementaciji biti utrošeno ukupno 81.571.299,49 KM. Od planiranih ulaganja za ovo razdoblje predviđena je sljedeća struktura: domaća sredstva u iznosu od 68.743.249,49 KM od čega su proračunska sredstva 27.734.168,52 KM ili 34% i domaći grant 41.009.080,97 KM ili 50,3%. Predviđena ino sredstva iznose 12.828.050,00 KM ili 15,7%.

Tabela 3. Projekti Nacrta PJI ŽZH 2025.-2027. prema vrsti i tipu

Status projekta	Vrsta investicija		Tip investicije	
	U socio-ekonomski razvoj (RIP)	U izgradnju administrativno-tehničkih kapaciteta	Kapitalne	Institucionalne
Broj projekata				
Kandidirani	10	0	7	3
U implementaciji	13	0	13	0
Ukupno	23	0	20	3
Vrijednost projekata u KM				
Kandidirani	49.782.356,83	0	41.567.522,16	8.214.834,67
U implementaciji	81.571.299,49	0	81.571.299,49	0
Ukupno	131.353.656,32	0	123.138.821,65	8.214.834,67

U tabeli 3 su prikazani projekti PJI ŽZH 2025.-2027. prema vrsti i tipu.

Svi zastupljeni projekti predstavljaju investicije u *socio-ekonomski razvoj* (ulaganja u značajno povećanje vrijednosti nefinancijske imovine, a podrazumijevaju stjecanje infrastrukture općeg značaja, lokalne infrastrukture, građevinskih objekata, zemljišta i opreme), njih 23 u ukupnoj vrijednosti 131.353.656,32 KM.

Prema tipu investicije 20 projekata u iznosu od 123.138.821,65 KM predstavlja kapitalne investicije, dok su preostala 3 projekta u iznosu od 8.214.834,67 KM institucionalnog tipa.

Tabela 4. Kandidirani projekti prema DAC sektorima

DAC sektor	Broj kandidiranih projekata	Ukupni troškovi u KM
111 Obrazovanje	4	16.214.834,67
140 Vodoopskrba i sanitacija	5	13.567.522,16
160 Ostala društvena infrastruktura i usluge	1	20.000.000,00
Ukupno	10	49.782.356,83

U PJI za razdoblje 2025.-2027. godine kandidirano je 10 projekata ukupne vrijednosti 49.782.356,83 KM.

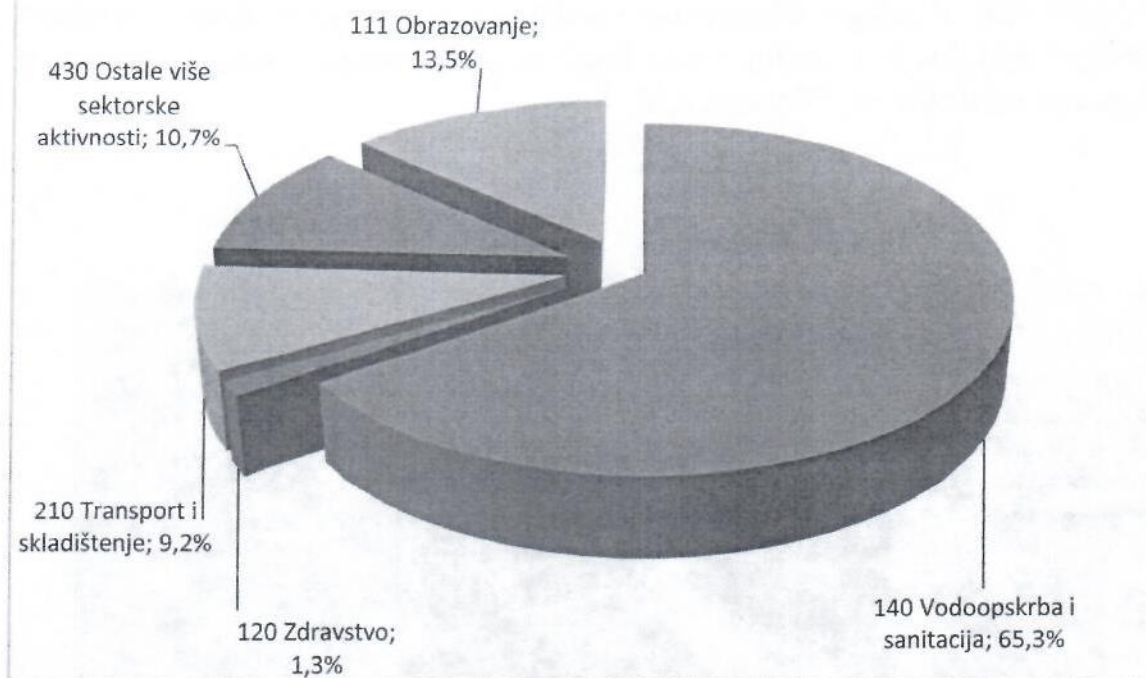
U sektoru Vodoopskrba i sanitacija kandidirano je 5 projekata ukupne vrijednosti 13.567.522,16 KM. U sektoru Obrazovanja kandidirana su 4 projekta ukupne vrijednosti 16.214.834,67 KM dok je u sektoru Ostala društvena infrastruktura i usluge kandidiran 1 projekt ukupne vrijednosti 20.000.000,00 KM.

Tabela 5. Projekti u implementaciji prema DAC sektorima

DAC sektor	Broj kandidiranih projekata	Ukupni troškovi u KM
140 Vodoopskrba i sanitacija	8	53.235.099,49
120 Zdravstvo	1	1.089.000,00
111 Obrazovanje	1	11.000.000,00
210 Transport i skladištenje	2	7.500.000,00
430 Ostale više sektorske aktivnosti	1	8.747.200,00
Ukupno	13	81.571.299,49

Projekti u implementaciji prema DAC sektorima

Radi usklađivanja sektora između entiteta i institucija Bosne i Hercegovine, klasifikacija sektora i podsektora u PJI u dobroj mjeri, koliko se moglo približiti, urađena je prema dvije međunarodno prihvaćene klasifikacije: DAC nomenklaturi i COFOG nomenklaturi koje su objavljene od strane Odjela za statistiku Ujedinjenih naroda.

DAC – Development Assistance Committee - Sustav klasifikacije sektora na osnovi standardne kodne strukture Odbora za pomoć u razvoju (DAC) i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD).

COFOG – Classification of the Functions of Government – za analizu funkcionalne strukture investicija koristi se klasifikacija vladinih funkcija Ujedinjenih naroda – COFOG klasifikacija objavljena od strane Odjela za statistiku Ujedinjenih naroda.

Tabela 6. Pregled kandidiranih projekata, u KM

DAC sektor	Podnositelj	Naziv projekta	Ukupna vrijednost	Planirani početak realizacije
111 Obrazovanje	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Poduzetna škola	1.500.962,67	2024.
		Unapređenje srednjeg strukovnog obrazovanja u Županiji Zapadnohercegovačkoj	1.587.590,00	2024.
		Škola za budućnost	5.126.282,00	2024.
	Grad Široki Brijeg	Izgradnja novog objekta Srednje strukovne škole Široki Brijeg	8.000.000,00	2025.
111 Obrazovanje ukupno			16.214.834,67	
140 Vodoopskrba i sanitacija	Općina Posušje	Pročistač pitke vode Posušje	4.171.507,66	2020.
		Sanacija postojeće deponije Konjovac I izgradnja nove plohe s pratećim objektima	4.500.000,00	2024.
	Grad Ljubuški	Rekonstrukcija Ulice fra Lea Petrovića	396.014,50	2024.
	Grad Široki Brijeg	Izgradnja/proširenje javne kanalizacijske mreže na urbanom području	3.000.000,00	2024.
		Izgradnja druge glavne vodospreme	1.500.000,00	2025.
140 Vodoopskrba i sanitacija ukupno			13.567.522,16	
160 Ostala društvena infrastruktura i usluge	Grad Široki Brijeg	Uređenje gradskog područja "Duhanska stanica"	20.000.000,00	2024.
160 Ostala društvena infrastruktura i usluge ukupno			20.000.000,00	
UKUPNO			49.782.356,83	

U okviru DAC sektora *111-Obrazovanje* Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH kandidiralo je tri projekta ukupne vrijednosti 8.214.834,67 KM, a grad Široki Brijeg jedan projekt u vrijednosti 8.000.000,00 KM.

U okviru DAC sektora *140-Vodoopskrba i sanitacija* dva projekta u vrijednosti 8.671.507,66 KM kandidirala je općina Posušje, grad Ljubuški je kandidirao jedan projekt u vrijednosti 396.014,50 KM i grad Široki Brijeg jedan projekt u vrijednosti 3.000.000,00 KM.

U okviru DAC sektora *160 Ostala društvena infrastruktura i usluge* grad Široki Brijeg je kandidirao jedan projekt ukupne vrijednosti 20.000.000,00 KM.

Tabela 7. Pregled projekata u implementaciji, u KM

DAC sektor	Podnositelj	Naziv projekta	Ukupna vrijednost	Početak realizacije
111 Obrazovanje	Grad Široki Brijeg	Obnova zgrade Gimnazije fra Dominika Mandića	11.000.000,00	2024.
111 Obrazovanje ukupno			11.000.000,00	
140 Vodoopskrba i sanitacija	Općina Posušje	Kanalizacijski sustav Posušje I. faza	20.010.683,49	2020.
		Izgradnja vodoopskrbnog sustava Vir	1.500.000,00	2022.
		Izgradnja vodoopskrbnog sustava Rakitno	2.000.000,00	2014.
	Općina Grude	Dogradnja kanalizacijskog sustava Gruda	2.764.000,00	2024.
		Sanacija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda Grude	1.390.416,00	2016.
		Vodoopskrbni sustav Grude	20.000.000,00	2018.
	Grad Široki Brijeg	Izgradnja stanice za pretovar i sortiranje komunalnog otpada	570.000,00	2021.
		Proširenje vodoopskrbnog sustava na cijelo područje Širokog Brijega	5.000.000,00	2023.
140 Vodoopskrba i sanitacija ukupno			53.235.099,49	
210 Transport i skladištenje	Grad Široki Brijeg	Rekonstrukcija i uređenje lokalnih cesta	4.500.000,00	2022.

		Izgradnja prometnica i komunalne infrastrukture u Industrijskoj zoni Knešpolje	3.000.000,00	2022.
210 Transport i skladištenje ukupno			7.500.000,00	
430 Ostale više sektorske aktivnosti	Općina Grude	Poslovna zona Grude „Pogana Vlaka-Poljanice“	8.747.200,00	2016.
430 Ostale više sektorske aktivnosti ukupno			8.747.200,00	
120 Zdravstvo	Općina Grude	Izgradnja edukacijsko-rehabilitacijskog centra za djecu i mlade s poteškoćama u razvoju	1.089.000,00	2021.
120 Zdravstvo ukupno			1.089.000,00	
UKUPNO			81.571.299,49	

U okviru DAC sektora *111-Obrazovanje* grad Široki Brijeg je kandidirao jedan projekt vrijednosti 11.000.000,00 KM.

U okviru DAC sektora *140-Vodoopskrba i sanitacija* tri projekta u vrijednosti 23.510.683,49 KM je kandidirala općina Posušje, grad Široki Brijeg je kandidirao dva projekta u vrijednosti 5.570.000,00 KM i općina Grude tri projekta ukupne vrijednosti 24.154.416,00 KM.

U okviru DAC sektora *210 Transport i skladištenje* grad Široki Brijeg je kandidirao dva projekta u vrijednosti 7.500.000,00 KM.

U okviru DAC sektora *430 Ostale više sektorske aktivnosti* i *120 Zdravstvo* općina Grude je kandidirala po jedan projekt u vrijednostima 8.747.200,00 KM i 1.089.000,00 KM.

Tabela 8. Rang lista kandidiranih projekata ŽZH

Red. br.	Podnositelj	Naziv projekta	Vrijednost projekta u KM	Prosječan broj bodova
1.	Grad Ljubuški	Rekonstrukcija Ulice fra Lea Petrovića	396.014,50	89,9
2.	Općina Posušje	Izgradnja nove plohe s pratećim objektima i sanacija postojeće deponije Konjovac	4.500.000,00	89,7
3.	Općina Posušje	Pročistač pitke vode Posušje	4.171.507,66	89,3
4.	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Poduzetna škola	1.500.962,67	89,3
5.	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Unapređenje srednjeg strukovnog obrazovanja u Županiji Zapadnohercegovačkoj	1.587.590,00	88,3
6.	Grad Široki Brijeg	Izgradnja druge glavne vodospreme	1.500.000,00	88,1
7.	Grad Široki Brijeg	Izgradnja novog objekta Srednje strukovne škole Široki Brijeg	8.000.000,00	87,9
8.	Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa ŽZH	Škola za budućnost	5.126.282,00	87,0
9.	Grad Široki Brijeg	Izgradnja/proširenje javne kanalizacijske mreže na urbanom području	3.000.000,00	86,0
10.	Grad Široki Brijeg	Uređenje gradskog područja "Duhanska stanica"	20.000.000,00	84,6

Povjerenstvo za Program javnih investicija ŽZH je, u skladu s Kriterijima i načelima za ocjenjivanje, analizirala i ocijenila sve projektne prijedloge koji zadovoljavaju minimalne kvalifikacijske kriterije i za koje je dostavljena odgovarajuća prateća dokumentacija sukladno članku 12. Uredbe. Svi kandidirani projekti su ocijenjeni od strane Povjerenstva (ukupno 10 projekata), što znači da nema projekata koji nisu bili predmet ocjenjivanja i koji ne mogu biti financirani proračunskim sredstvima ili zaduživanjem. Na osnovi broja bodova koje je Povjerenstvo dodijelilo svakom od projekata, nadležno županijsko tijelo je utvrdio rang listu prioriternih projekata kandidiranih za PJI ŽZH 2025.-2027. godine. Ti projekti su podobni za financiranje proračunskim sredstvima, zaduživanjem ili izdavanjem garancije Federacije Bosne i Hercegovine, županije, grada ili općine.

Preporuke za daljnje unapređenje Programa javnih investicija

PJI značajno ovisi o kvaliteti strateškog planiranja i kapacitetu institucija za kvalitetno utvrđivanje i formulaciju razvojnih projekata i planiranje rashoda.

Ključne oblasti za daljnje unapređenje PJI:

- Pozicioniranje PJI kao ključnog instrumenta za implementaciju strateških razvojnih ciljeva na osnovi Strategije razvoja Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2021. – 2027. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 6/21), sektorske Strategije ruralnog razvitka Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020. - 2030. godine („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 29/19), Strategije razvitka turizma Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje 2020. – 2027. („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, broj: 3/20), Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine 2021. – 2027. („Službene novine Federacije BiH“, broj: 40/22)
- Izrada strateških smjernica za planiranje ulaganja i donošenje investicijskih odluka
- Izrada strateških dokumenata na temelju jedinstvene metodologije (u suradnji s Direkcijom za ekonomsko planiranje i Uredom koordinatora za reformu javne uprave)
- Veći fokus na izradi kriterija za rangiranje projektnih prijedloga radi izrade kvalitetne osnove za kvalitetnije donošenje razvojnih investicijskih odluka i optimalnu alokaciju razvojnih resursa
- Razvijen sustav u institucijama za filtriranje projektnih ideja u odnosu na strateške ciljeve prije upućivanja prijedloga projekata za uključivanje u Program javnih investicija
- Daljnje usuglašavanje PJI s procesom pripreme proračuna
- Povećana kontrola institucija nad provedbom donatorskih projekata uključujući i informacije o financijskom upravljanju projektima
- Uspostava svrsishodnog srednjoročnog okvira rashoda i povećanje kapaciteta institucija ka pružanju kvalitetnih inputa prigodom primjene novog sustava proračunskog planiranja
- Definiran obvezan sustav strateškog planiranja koji uključuje mehanizme za određivanje strateških prvenstava i prioriternih programa
- Uspostava i formaliziranje funkcije planiranja, praćenja i evaluacije u svim institucijama kao i koordinacija po vertikali i horizontali.

Unapređenju izrade, donošenja i implementacije PJI kao i povezanost s drugim razvojnim dokumentima doprinose i aktivnosti koje su se provele i koje se još provode na razini Federacije Bosne i Hercegovine.

Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, uz podršku Vlade Kraljevine Nizozemske, realiziralo je projekt „Razvoj integriranog, funkcionalnog i transparentnog javnog informacijskog sustava za upravljanje javnim investicijama – PIMIS“.

Kroz ovaj projekt je omogućeno kvalitetno upravljanje javnim investicijama, a time i učinkovitije korištenje stranih i domaćih razvojnih sredstava.

Softver za upravljanje javnim investicijama – PIMIS instaliran je u Ministarstvu financija i trezora Bosne i Hercegovine, Ministarstvu financija Republike Srpske, Federalnom ministarstvu financija, te na središnji server gdje će, nakon što entitetske vlade i Vijeće ministara usvoje pojedinačne programe javnih investicija, biti upisani podaci o svim projektima.

Donošenjem Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) cilj je povećati finansijsku disciplinu i unaprijediti fiskalnu odgovornost, kao i bolju regulativu odnosno unapređenje propisa, s obzirom da su u praksi uočeni određeni problemi i nedostaci u njegovoj primjeni, a naročito u dijelu koji se odnosi na način i rokove izrade i donošenja proračuna i Dokumenta okvirnog proračuna kao i neosnivanja zasebnih organizacijskih jedinica za upravljanje PJI.

U istom zakonu se uvodi novo poglavlje koje se odnosi na obvezu izrade PJI Federacije Bosne i Hercegovine i županijskih programa javnih investicija, kojim je propisan cilj, sadržaj i kalendar za pripremu i donošenje PJI.

Normiranje sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem ima za cilj ojačati koordinaciju i korištenje javnih sredstava i drugih resursa na odgovoran, transparentan, efektivan i učinkovit način radi ostvarivanja kvalitetnijeg i boljeg života.